

Fordebat: Planlægning for udvidelse af HCA Airport

Ifølge "Bekendtgørelse af lov om luftfart" kræves tilladelse fra Transport-, Bygnings- og Boligministeren ved ændring af en flyveplads. Tilladelse må kun meddeles, såfremt ændringen findes forenelig med almene hensyn.

Formålet med udvidelsen af HCA Airport er at styrke udbuddet af flytransport til og fra Fyn. På grund af den store klimabelastning ved at benytte fly, er det ikke foreneligt med almene hensyn at udvide lufthavnen. Desuden vil udvidelsen beslaglægge areal, som kan bruges til f.eks. fødevareproduktion.

Nordfyns Kommune har samme forpligtelse som alle andre til at arbejde for at reducere klimabelastningen og sikre en velafbalanceret arealanvendelse.

Vi formoder, at den kommende miljøkonsekvensvurdering vil præsentere diverse vurderinger om konsekvenserne for klimaet, biodiversitet og påvirkning af det lokale miljø. Vi vil forelå, at kommunen kræver, at der anlægges et forsigtighedsprincip i antagelserne bag vurderingerne.

Klimaeffekten ved luftfart er 1,9-4,7 gange højere end klimaeffekten fra CO₂¹, da udstødningsgasser i stor højde skaber øget drivhuseffekt. Ingen toneafgivende institution eller offentlig myndighed har så vidt vides angivet et bedste bud på ikke-CO₂-effekten, siden IPCC angav 2,7 i 1999. Flere institutioner er dog begyndt at bruge 1,9², som er det laveste blandt en foreslåede værdier. Vi foreslår, at miljøkonsekvensvurderingen tager udgangspunkt i en faktor 4,7 af forsigtighedsmæssige årsager.

Klimaproblemet med luftfart handler ikke kun om, at klimaeffekten er stor per kilometer, men også om at udvidelser af lufthavne resulterer i flere tilbagelagte kilometer. Desværre betyder en udvidelse mindre fokus på at undgå transport eller benytte alternative transportformer.

Vi kan forstå, at erhvervsinteresser er den primære begrundelse for ønsket om udvidelsen. I stedet for en lufthavnsudvidelse bør kommunen arbejde på at hjælpe virksomheder i kommunen med at flyve mindre. Selvom en virksomhed kan have større udledningen af klimagasser fra andre aktiviteter end transport, kan transportledelse være et område, hvor virksomhedens klimapåvirkning kan reduceres forholdsvis omkostningseffektivt. Især i de tilfælde, hvor en transportaktivitet har marginal betydning for indtjeningen, kan der opnås en omkostningseffektiv klimabesparelse. I flere tilfælde kan det være win win, f.eks. når en medarbejder kan arbejde under en togrejse. Rejsepolitikker kan ligeledes have afledte effekter, idet ændrede sociale normer om (hyper)mobilitet kan være gavnlige for arbejdsmiljøet i virksomheder. Selvom rejser med fly ofte bliver forbundet med prestige, kan et videomøde spare tid og give mere frihed for medarbejderne til gavn for f.eks. børnefamilier.

Nordfyns Kommune har fokus på at reducere klimabelastningen, men så vidt vi kan se, er der ingen tiltag til at flyve mindre. Kommunen kan udover at fokusere på kommunens erhvervsinteresser, arbejde på at mindske forbruget af luftfart blandt kommunens egne ansatte, folkevalgte og øvrige borgere.

Flyvning er ikke kønsneutralt, da flere mænd end kvinder flyver.

¹ Gennemsnit for alle flyvninger på jorden. Intervallet 1,9-4,7 er fra IPCC Fourth Assessment Report, Working Group I Report "The Physical Science Basis", kapitel 2.6. Et "bedste bud" gives ikke, og den nyere femte assessment-rapport giver ikke et bud.

² Øjensynligt med udgangspunkt i det laveste skøn i Sausen, R., Isaksen, I., Grewe, V., Hauglustaine, D., Lee, D., Myhre, G., . . . Zerefos, C. (2005). Aviation radiative forcing in 2000: An update on IPCC (1999). Meteorologische Zeitschrift, 14(4), 555-561.

Kommunen kan gennemføre mange forskellige tiltag for at mindske forbruget af luftfart og dermed undgå behovet for udvidelsen af HCA Airport. Bilaget nedenfor beskriver nogle af dem.

Både i EU og Danmark er borgernes krav om at reducere flytrafikken voksende. En miljøkonsekvensvurdering kan ikke tage tilstrækkelig højde for ændringer i det politiske landskab. I stedet pålægger det de folkevalgte i kommunen at vurdere, om en udvidelse om få år vil blive betragtet som en fejlbehæftet beslutning.

Med venlig hilsen / Kind regards

Jacob Sørensen

Researcher og aktivist klima- & energiretfærdighed

NOAH – Friends of the Earth Denmark

Tlf.: 0045 6199 1865

Instrumenter til at undgå en lufthavnsudvidelse

Korte distancer – Klimapåvirkningen per kilometer er større, jo kortere distancer man flyver, da det er energikrævende at lette. Det er relativt nemt at undgå korte flyrejser. Arbejdspladser, foreninger mm. kan opfordre til/ kræve, at man tager toget, hvis destinationen kan nås inden for seks timer.

Mellemlange distancer - Et krav om at undgå korte distancer, kan følges op med opfordring til seriøst at overveje togtransport for alle destinationer i Europa.

Lange distancer – Klimapåvirkningen er størst på lange rejser, da man rejser langt. Medarbejdere, sportsudøvere mm. kan opfordres til at anerkende klimapåvirkningen og reducere forbruget af rejser over lange distancer.

Frit valg – På mange arbejdspladser og i mange foreninger er det normen at tage fly. En italesættelse af frit valg mellem fly og tog, hvis f.eks. rejsen i tog varer mere end seks timer, kan have en normændrende effekt.

Ændring af erhvervs sammensætningen - Kommunen kan arbejde på at opprioritere erhverv, der ikke har behov for adgang til en lufthavn.

Videokonferencer og -møder – Kommunen kan støtte virksomheder og foreninger med at afholde møder og konferencer online.

Koordinering – Kommunen kan støtte en bedre koordinering af møde- og konferenceaktiviteter. En strategi kan være at blive længere tid på et sted eller gennemføre flere aktiviteter på den samme rejse.

Planlægning – Mange rejser bliver aftalt med kort varsel, hvilket gør det svære at vælge andre transportformer end fly. Krav om at rejser skal aftales senest x dage før afgang, kan forbedre koordineringen, så flere opgaver kan udføres på samme rejse.

Projektledelse – Afsæt arbejdstid i projekter til togrejser.

Synlighed – Gør borgere, som vælger mindre miljøbelastende transportmidler, synlige for de øvrige borgere i kommunen.

Arrangementer – Indtænk miljø- og klimavenlig transport i arrangementer.

Hensyn til personlige behov – En succesfuld karriere kræver ikke jet-setting, men unge, ældre og børneforældre har forskellige behov.

Bookning – Skab vidensdeling om, hvordan borgere kan booke togbilletter på den bedste måde. Rejsebureauer eller rejseindkøber skal trænes i at tilfredsstille ændrede rejsemønstre.

Ansættelse af medarbejdere – Under ansættelse af medarbejdere, kan ansøgere, som aktivt søger mindre klimabelastende transportformer, prioriteres.

Besøgene – Ud kommunens egne borgere og virksomheder, kan kommunen også lave anbefalinger/stille krav til gæster.

Ferierejser – Kommunen kan give ekstra feriedage til ansatte, som rejser med tog i ferien.